

WHITEPAPER

De maatschappelijke opbrengst van sociale coöperaties

Onderzoeksinzichten in de maatschappelijke opbrengst van sociale coöperaties

Samen Sterk Ondernemen

In Nederland staan meer dan 400.000 mensen aan de zijlijn. Zij nemen niet of nauwelijks deel aan het arbeidsproces en ervaren vaak afstand tot de samenleving. Niet omdat zij niet willen bijdragen, maar omdat bestaande systemen en standaardoplossingen onvoldoende aansluiten bij hun situatie.

Voor veel mensen blijkt de stap naar werk, ondernemerschap of maatschappelijke participatie te groot, te snel of te onpersoonlijk. Juist voor deze groep bieden sociale coöperaties een alternatief perspectief.

Een sociale coöperatie creëert een omgeving waarin mensen in hun eigen tempo kunnen groeien, opnieuw verbinding kunnen maken met anderen en stap voor stap kunnen werken aan herstel, ontwikkeling en participatie.

Deze whitepaper laat zien welke maatschappelijke opbrengst dat oplevert.

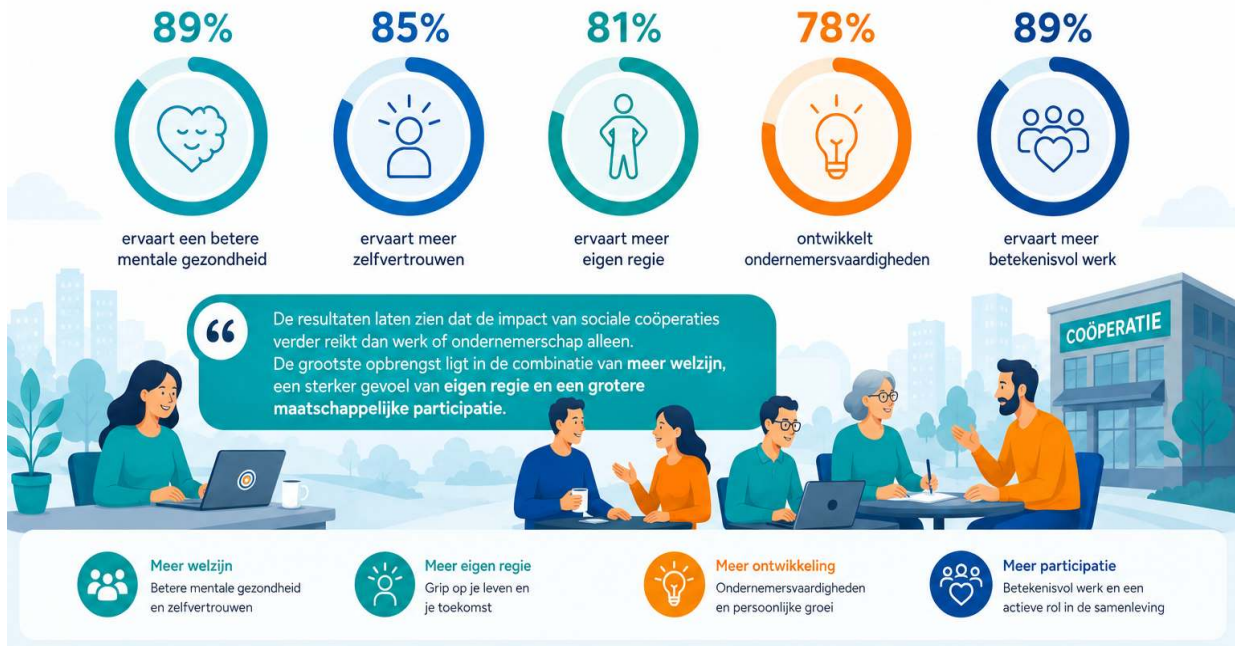
De inzichten zijn gebaseerd op drie onderzoeken naar de impact van sociale coöperaties. Samen brengen deze onderzoeken in beeld welke veranderingen deelnemers ervaren, welke elementen daaraan bijdragen en welke maatschappelijke opbrengsten daarmee samenhangen.

De resultaten laten een consistent beeld zien: sociale coöperaties dragen aantoonbaar bij aan welzijn, perspectief en maatschappelijke participatie.

De impact in cijfers

Onderzoek onder deelnemers laat zien dat sociale coöperaties een brede en meetbare impact hebben op welzijn, persoonlijke ontwikkeling en participatie.

Resultaten onder deelnemers

Wat verandert er voor deelnemers?

De drie onderzoeken laten een duidelijk patroon zien. Deelnemers beschrijven een ontwikkeling waarin zij stap voor stap meer grip krijgen op hun leven en weer actief deelnemen aan de samenleving.

Deze ontwikkeling beperkt zich niet tot praktische vaardigheden. De resultaten laten zien dat deelnemers ook groeien in vertrouwen, sociale verbondenheid en het vermogen om zelfstandig keuzes te maken.

Wat lijkt het verschil te maken?

Hoewel iedere deelnemer een eigen route doorloopt, wijzen de onderzoeken steeds op dezelfde succesfactoren. Juist de combinatie van persoonlijke begeleiding, sociale veiligheid, praktische ondersteuning en een sterk netwerk lijkt bepalend voor de ervaren ontwikkeling van deelnemers.

Persoonlijke begeleiding

Iedere deelnemer krijgt begeleiding die aansluit bij zijn of haar persoonlijke situatie, mogelijkheden en ambities.

Veilige omgeving

Een omgeving waarin ruimte is om te leren, fouten te maken en in eigen tempo te groeien.

Sociaal netwerk

Verbinding met andere deelnemers en ondernemers die elkaar versterken, inspireren en ondersteunen.

Praktische ondersteuning

Concrete hulp bij administratie, planning en het ontwikkelen van ondernemende vaardigheden.

Niet één van deze elementen maakt op zichzelf het verschil. Juist de samenhang tussen begeleiding, veiligheid, netwerk en praktische ondersteuning vormt de basis voor verandering die beklijft.

Van persoonlijke groei naar maatschappelijke waarde

De resultaten laten zien dat persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke opbrengst nauw met elkaar verbonden zijn.

Wanneer mensen meer regie ervaren, zich mentaal sterker voelen en opnieuw verbinding maken met anderen, groeit ook hun mogelijkheid om actief deel te nemen aan de samenleving.

Daarmee ontstaat maatschappelijke waarde die verder reikt dan de individuele deelnemer.

De maatschappelijke opbrengst

De resultaten laten zien dat deelnemers niet alleen persoonlijk groeien, maar ook actiever deelnemen aan de samenleving. Daarmee ontstaat maatschappelijke waarde op verschillende niveaus.

Sociale coöperaties dragen bij aan:

- ▶ Meer maatschappelijke participatie
- ▶ Grotere mentale weerbaarheid
- ▶ Ontwikkeling richting werk en ondernemerschap
- ▶ Sterkere sociale netwerken
- ▶ Meer zelfredzaamheid en eigen regie

Deze ontwikkeling is niet alleen waardevol voor deelnemers zelf. Ook gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, fondsen en andere maatschappelijke partners hebben baat bij inwoners die meer regie ervaren, sterker verbonden zijn met hun omgeving en actief kunnen deelnemen aan de samenleving.

De resultaten wijzen op mogelijke maatschappelijke opbrengsten, zoals:

Mogelijke maatschappelijke opbrengsten:

- ▶ Minder sociaal isolement
- ▶ Minder afhankelijkheid van ondersteuning en uitkeringen
- ▶ Grotere participatie in de samenleving
- ▶ Een preventieve werking binnen zorg en welzijn
- ▶ Een duurzamere ontwikkeling richting werk

Investeren in sociale coöperaties betekent daarom investeren in meer dan arbeidsparticipatie alleen. Het draagt bij aan welzijn, sociale cohesie en maatschappelijke veerkracht.

Conclusie

De drie onderzoeken laten samen een helder en consistent beeld zien. Sociale coöperaties ondersteunen mensen niet alleen bij de stap naar werk of ondernemerschap, maar versterken ook welzijn, eigen regie, sociale verbinding en maatschappelijke participatie.

Daarmee ontstaat maatschappelijke waarde die verder reikt dan de individuele deelnemer. Meer participatie, meer veerkracht en sterkere sociale netwerken dragen bij aan een samenleving waarin meer mensen duurzaam kunnen meedoen.

Dit whitepaper vormt daarmee een eerste bouwsteen voor de verdere ontwikkeling van een maatschappelijke businesscase. De onderzoeksresultaten laten zien welke maatschappelijke waarde sociale coöperaties creëren. In de volgende fase worden deze inzichten verder uitgewerkt en waar mogelijk vertaald naar maatschappelijke en economische opbrengsten.

De maatschappelijke opbrengst begint bij mensen die weer mee kunnen doen.

Over de onderzoeken

De inzichten in deze whitepaper zijn gebaseerd op drie onderzoeken die in 2024 en 2025 zijn uitgevoerd naar de impact van sociale coöperaties. De onderzoeken bestaan uit:

- Een kwalitatief onderzoek uitgevoerd door de Hogeschool van Amsterdam.
- Een kwalitatief onderzoek onder deelnemers van een sociale coöperatie.
- Een onderzoek onder coördinatoren van sociale coöperaties die zijn aangesloten bij LaNSCO.

De drie onderzoeken vullen elkaar aan en geven gezamenlijk inzicht in zowel de ervaren impact voor deelnemers als de werkzame elementen van sociale coöperaties.

